

המאבק יסתיים רק כששני הצדדים ירגישו שמיצו את כוח

גבול הכוח

יכול לקרות שלסתע פתאום יעבור אחד משני הצדדים את הקו האדום הסמלי. די בכך שקצין ווטרי ילקה בהתקף של טירוף, יורה לחייליו לפתוח באש קטלנית, ויהיה מרחץ דמים. או שקבוצה קטנה של צעירים פלסטינים, אחרי זי תאוות-נקם, יבצעו מעשה-זוועה מחריד.

מילחמה היא ממלכת האלימות. והיא לימות אינה ניתנת לעולם לשליטה גמורה.

השבוע, לפתע פתאום, התלקחה האלימות בישראל. שוטר פתח באש. מתפללים מוסלמיים יירו אבנים במתפללים יהודיים. היצרים התלהטו. אלמלא ריסנו שני הצדדים את עצמם, יכול היה לקרות אסון גדול. אילו חוללו המיקרופונים, אילו נערך סבב במתפללים, עלול היה העולם המוסלמי להתפוצץ.

פרשת-ירושלם רק מרמזת על עוצמת הרגשות הכלואים כמו ג'ון בקבוק. מי שיחליף את הפקק, עלול לגרום לתוצאות נוראות.

האינתיפאדה היא סירי-לחץ. סירי-לחץ כולא את האדים בתוכו. אם יתקלקל, יתפוצץ.

אש"ף אינו רוצה בכך. צה"ל אינו רוצה בכך. אך יש די גורמים בשטח, משני הצדדים, החפצים בכך.

זה עלול לקרות. בכל רגע. ואז יהיו למישחק כולו כללים אחרים.

דה, נסבלת". יש מילחמה, יש מיבחר, כוח, יש מיבחר של התמדה וסבילות, אך אין מרחי-דמים, אין מילחמה מוטא-לית.

כפי שאמר איש-ביטחון כשיחה פרטית: "אם נדרג את האלימות של האינתיפאדה בסולם של 1 עד 10, אנחנו יכולים אולי להוריד את האלימות מ-7 ל-5, במיקרה הטוב ביותר, או להחזיק אותה ב-7, במיקרה הרע." כך זה עשוי.

עוד מת?

וינסטון צ'רצ'יל אמר פעם: "לפני המלחמה, כל צד מפריז בכוחו שלו ומזלזל בכוחו של ה-אוייב. בתוך כל מלחמה מפריז כל צד בכוחו של האוייב, ומזלזל בכוחו של עצמו."

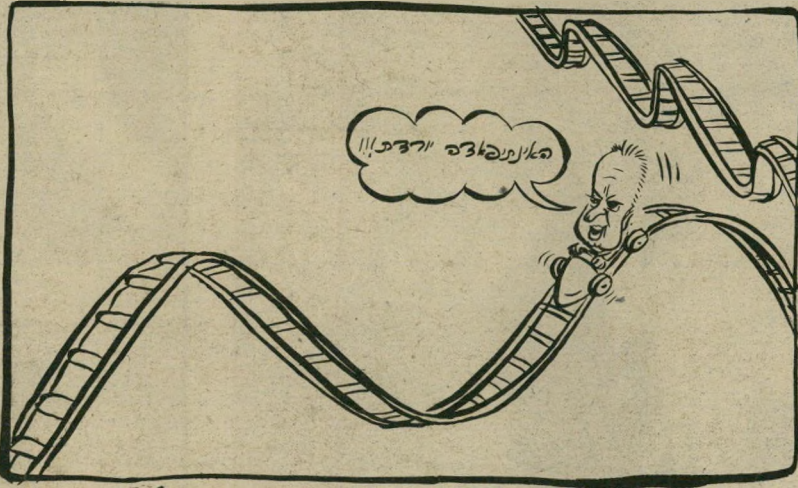
על אימרה הכמה זו אפשר להוסיף: "המילחמה באה אל סופה כאשר כל צד

יכול אחר לכוא ולטעון כי בעזרת גימיק כלש"הו ניתן לפתור את הבעיה. אבל אין פותרים בעיות היסטוריות באמצעות גימיק.

התגובה של הערכת-המודיעין מוכיחה שעריון לא הגענו לשלב שבו אומר עם: די. עריון אין הנכונות לסיום את ה-מילחמה ולמצוא הסדר, בהתאם ליחסי הכוחות שכבר נקבעו.

אנחנו מתקרכים לנקודה זו. חלק גדול של ה-ציבור — ואולי הרוב — כבר השלים עם העובדה שלא ניתן לרכא את האינתיפאדה, שאין מנוס מהידברות עם אש"ף. נדמה כי המיסדר הצבאי כבר הגיע להכרה זו. אך המיסדר הפוליטי רחוק עדיין מלפעול על פי הנחות אלה.

הצד השני רחוק מלהמיר את הישגי האינתיפאדה בנוידי-הערשים, שמציעה לו ממשל-ישראלי כיום. לכן מנוי וגמור עימו להמשיך במאבק. משובם כך תימשך האינתיפאדה. תישך שמיכות-הדמים, יימשכו היסורים, עם כל התוצאות הכרוכות בכך

מגיע להערכה נכונה של כוחו שלו ושל כוח האוייב."

זה קרה לסובייטים באפגניסטאן. זה קרה אף באיראן המטרופת של האיית-אללה חומייני. זה יגיע בצד שלנו, כאשר ישתכנעו רוב הישראליים כי מחיר המאבק באינתיפאדה עולה על התועלת הצפויה ממנו.

המחיר הוא רב ומגוון. מעמדנו הבינלאומי. יוקרתנו בעולם. החוסן של צה"ל. הקורבן הכלכלי. לי. (ומחיר כבר עבר את גבול שני המיליארדים. הוא כויל את אפשרות הצמיחה של המשק הישראלי, פוגע ביכולת החימוש של צה"ל ותורם להרס השירותים החברתיים במדינה.)

באחד הבקרים יתעורר עם ישראל ויבין שאי אפשר להמשיך כך, וכי אין מנוס מהסדר מדיני עם אש"ף.

באחד הבקרים יתעורר גם העם הפלסטיני ויבין כי האינתיפאדה לכדה לא תביא לגירוש מדינת-ישראל מן השטחים הכבושים בעל-כורחה, שהקרב על דעת-הקהל בישראל הוא זירה חשובה שנייה.

מה זה "אחד הבקרים"? אין לדעת. איש לא המציא עריון מכשיר מדעי למדידת ההתשה של עמים במלחמה.

בדרך כלל זה קורה לפתע. שבוע לפי ניבין זה נראה רחוק מאוד. ולפתע זה ישנו: ההרגשה משני עברי החזית האזר-מרת: די! עוד כאן?

רוב לוודאי שזה יקרה. אבל יש גם אפשרות אחרת, מפחידה מאוד.

בארץ ובעולם. עד ששני הצדדים יגיעו לנקודת-ההרווייה.

יתנים נדמה לשני הצדדים שהאינתיפאדה יתנה להימשך עוד זמן רב, בצורתה הנוכחית.

יתכן שזוהי אשלייה. אמנם, נדמה שיש הסכמה אילמת בין שני הצדדים שלא לעבור קווים אדומים מסויימים, סמויים, שהציבו לעצמם.

בכל מילחמה יש הסכמות אילמות כאלה. למשל: במלחמת-העולם השנייה, שהיתה אכזרית מאין כמוה, היתה קיימת הסכמה אילמת בין היטלר ואויביו שלא להשתמש בגאזים רעילים. במלחמות של עמית-רבות יש הסכמות לגבי הטיפול בשבויים ובפצועים, וכו'.

עוד בה היו כמה הסכמות כאלה גם במלחמת-האינתיפאדה.

הפלסטינים מתאפקים מלהשתמש בנשק חם, אף שזה מצוי בשפע בסליקים. יש לחץ ציבורי חזק על האירגונים הקיצוניים שלא לבצע פעולות כמו פרשת-האוטובוס בנגב. אם אין כמעט הרוגים מקרב חיילי צה"ל והמתנחלים, נובע הדבר גם מהסכמה אילמת זו.

גם צמרת צה"ל משתדלת שהמילחמה תהא באינתיפאדה לא תגלוש מעבר לתחומים מסויימים.

כאשר מיספר האבירות גדל מעבר למוצע "המקובל", נעשות פעולות מהירות כדי להחזיר את הרברים לקרמיתם. מעשי-אכזריות בוטים מדי מעוררים תגובה מגבוה.

כך נוצר, כאילו, מצב של אינתיפאדה

מילחמה היא המשך המדיניות באמצעים אחרים — כך אומרת ההגדרה המפורסמת של קארל פון קלאוזוויץ, הגנרל הפרוסי.

הנה נחזור לכמה אמיתות-יסוד: כאשר שני צדדים אינם יכולים או אינם רוצים ליישב את המחלוקת ביניהם בדרכי-שלום, הם מנסים להביא להכרעה בכוח.

לעיתים רחוקות מאוד מסתיימת מילחמה בה-כסה טוטאלית של צד אחד על-ידי הצד השני. בדרך כלל מסתיימת מילחמה כאשר שני הצדדים משתכנעים במהלך המלחמה שהם מיצו את כוחם.

כלומר: שני הצדדים מוגיעים לכלל מסקנה כי המלחמה קבעה את יחסי-הכוחות הקיימים ביניהם, ומשתדלים לבי-סס את השלום על יחסי-הכוחות אלה.

האינתיפאדה היא מילחמה באמצעים אחרים.

המילחמה הישראלית-פלסטינית (או היהודית-פלסטינית או הצינתי-פלסטינית) היא עברה שלבים רבים, שלבים של מאבק מדיני ושלבים של מאבק אלים. האינתיפאדה אינה אלא שלב נוסף.

מטרת הרוב הפלסטיני בהתקוממות היא להביא לנסיגת צה"ל מן השטחים הכבושים ולהקמת מדינה פלסטינית בהם.

מטרת הרוב הישראלי היא לקיים את הכיבוש הישראלי כמות שהוא, ולמנוע בעד העם הפלסטיני ני מלהגשים את מאווי הלאומיים. זוהי המדיניות המוצהרת של ממשל-ישראל.

כרגע מהחלה האינתיפאדה, מדבר הכוח. כל צד משתדל להפעיל את מירב כוחו, כדי לכפות את רצונו על הצד האחר.

אחרי 16 חודשים, אין הברעה. האינתיפאדה לא הצליחה לגרש את ישראל מהשטחים הכבושים, ולהכריח אותה להסכים להקמת מדינה פלסטינית.

ישראל לא הצליחה לרכא את האינתיפאדה, וזו חזקה ומגובשת כיום כמו ניומה הראשון. מה יהיה הסוף?

דיברתי עם קצין נבון, והוא אמר, בנימה פא-טאליסטית: זה יימשך עד ששני הצדדים יגיעו למסקנה שהם הגיעו למיצוי כוחם.

אז יגיעו לידי הסדר מדיני, שיתאים ליחסי-הכוחות שנקבעו בשטח.

הערכת אמוין, שעוררה סערה כה רבה, מבוססת פחות או יותר על הכרה זו.

היא אומרת שאין כל אפשרות להתגבר על האינתיפאדה באמצעים צבאיים. ההתקוממות תישך עד שיימצא פיתרון מדיני, שהעם הפלסטיני יוכל לחיות עימו.

לא יימצא פיתרון בלי אש"ף, מפני שאש"ף הוא ההנהגה הלאומית של העם הפלסטיני.

עוד כאן אין ההערכה אומרת אלא מה שהיא במעט מרב מאלו.

על פי עוצמת הסערה שקמה, נראה שגם דבי רים שהם מוכנים מאליהם יכולים לעורר התרג-שות עזה. איש אינו אוהב להסתכל בפני מציאות בלתי-נעימה, מציאות הסותרת את תפיסותיו המ-קובלות.

יכול מישוהו לכוא ולטעון כי ניתן לשים קץ לאינתיפאדה, אם אך נשתמש באמצעים אכזריים פי כמה — גירוש המוני, הרג המוני, מעצרים המוניים. אבל זוהי הצעת-יסרקי. בכל שונבר הי דיכוי, כן תגבר האינתיפאדה. זהו חוקי ברזל, חוק הכלים השלובים של כל הת-קוממות עצמית.